

Ook in prei snijden zit geluk

Als kind al wilde ze ‘iets doen voor de wereld’, nu buigt ze zich in haar werk over de mondiale voedselproblemen. Hard werken en positief zijn, zo bereikt hoogleraar **Louise Fresco** haar doel. Dit is wat ze van het leven weet – tot nu toe.

Danielle Pinedo

Wat ik nu ga vertellen komt niet voort uit gewichtigdoenerij”, zegt Louise Fresco halverwege ons gesprek in haar werkkamer aan het Amsterdamse Spui. „Ik wil er alleen mee aangeven hoe vaak ik vertrouwelijke dingen hoor. Gisteren was voeding- en landbouwkundige Sam Dryden, de rechterhand van Bill Gates, op bezoek. Hij wilde praten over de hervorming van de VN. Vandaag belde een adviseur van de Britse regering: hoe kunnen wij voedsel op de agenda van de G8 krijgen? Dat ik niet met anderen over die zaken mag praten, kan wel eenzaam zijn, maar ik ervaar dat niet als een negatieve emotie.”

Louise Fresco is een elegante verschijning. Ze oogt veel jonger dan haar zestig jaar. Sinds 2006 is zij hoogleraar duurzame ontwikkeling aan de Universiteit van Amsterdam. Daarvoor had zij een topfunctie bij de FAO, de voedsel- en landbouworganisatie van de Verenigde Naties in Rome.

Naast hoogleraar is zij onder meer kroonlid van de Sociaal-Economische Raad (SER), lid van de raad van commissarissen van Rabobank Nederland en bestuurslid van het Koninklijk Concertgebouworkest. Een indrukwekkend cv, waaruit mensen zouden kunnen afleiden dat Fresco ontoegankelijk is. „Dat is niet zo. Ik ben geïnteresseerd in veel dingen en werk graag.”

Weinig vakgenoten kunnen haar tempo bijbenen. Fresco publiceerde honderden artikelen en columns, onder andere in deze krant. Van haar hand verschenen negen boeken, waaronder het begin deze maand gepresenteerde nieuwste boek *Hamburgers in het paradijs. Voedsel in tijden van schaarste en overvloed*.

„**Organiseer je eigen tegenspraak.** Naarmate mensen meer te zeggen krijgen, hebben zij minder tijd om te luisteren. Topbestuurders nemen vaak medewerkers aan die minder getalenteerd zijn dan zijzelf. Dat brengt gevaar met zich mee, zoals zelfoverschatting. Ook kun je het contact met de werkelijkheid verliezen. Mij zal dat niet snel overkomen, want ik luister en leer graag. Doordat ik jarenlang veldwerk in ontwikkelingslanden heb gedaan, verlies ik nooit het perspectief. Of ik nou met een toponderner of student praat, mijn nieuwsgierigheid kent geen grenzen. Ik vind het leuk anderom ideeën te toetsen aan de mijne. Zoals die van de jonge melkveehou-

Als ik in de gaarkeuken was beland, had ik daar geen probleem mee gehad

ders bij wie ik onlangs op bezoek was: fan-tasisch. Op een zaterdagmorgen vroeg in Dron-ten aantreden. Maar ik heb mij erg vermaakt en veel geleerd.”

„**Leef zo dat je elke avond kunt sterven, maar ook duizend jaar voort kan.** Ik houd van oude Chinese wijsheden. Dit is er zo een. Als je weet dat je vanavond doodgaat, kan je twee dingen doen. Je kan de hele Chanel-winkel leegkopen en gaan dineren in het beste restaurant van Amsterdam. Je kan ook ruzie maken met iedereen die je de waarheid wil zeggen. Volgens de Chinezen moet je in het nu leven en tegelijkertijd verantwoordelijkheid nemen voor de toekomst. Er zijn momenten geweest dat ik ongelooflijke stampij had kunnen maken, maar dat uit tactisch oogpunt naliet, omdat ik een hoger doel nastreefde. Zo had ik bij de FAO een baas die slecht leiding gaf en hervormingen tegenhield. Was ik tegen hem in verweer gekomen, dan had ik mijn eigen doelen niet kunnen verwezenlijken. Ik heb jarenlang geschipperd.”

„**Een diep decolleté staat niet garant voor meer zelfvertrouwen en effectiviteit op je werk.** Het valt mij op dat met name jonge vrouwen zo sterk hun vrouwelijkheid benadrukken op de werkvloer. En dan heb ik het niet over charme, maar over een echt korte rok of diep decolleté. Om je identiteit te vinden in een werkomgeving is ook moeilijk. Vrouwen komen tegenwoordig makkelijker aan een goede baan, maar willen niet dat hun functie geassocieerd wordt met masculiniteit. Door zich sexy te kleden onderstrepen zij: ik ben echt een vrouw.”

„**Geluk bestaat uit miniaturen.** In onze moderne consumptie maatschappij associëren wij geluk vaak met iets wat je kunt kopen. Een mooie sportwagen, vakanties naar verre oorden... Ik word zelf heel gelukkig van eenvoudige dingen en handelingen. De was ophangen, prei snijden, een mooie Hollandse lucht, een goed gesprek... Kijk, zie je die donkere wolken boven de Amsterdamse gevels? Daar heb ik vanmorgen een tijdje naar zitten staren. Ik wil open staan voor schoonheid, al is het maar een paar seconden. Laatst heb ik voor het eerst sinds tijden een taart gebakken. Dat gaf mij zo'n bevrediging dat ik er een foto van heb gemaakt.”

„**Mensen zouden zich vaker moeten afvragen: wat kan ik bijdragen aan het grote geheel?** Als kind wilde ik een Albert Schweitzer worden. Arts, theoloog, filosoof, musicus en een zending in een, wat is er mooier dan dat? Net als Schweitzer wilde ik iets doen voor de wereld; een zeldzame levensinstelling tegenwoordig. Mensen nemen nu vaak hun eigen behoeften als uitgangspunt. Hun doel is zichtbaarder te worden. In bijvoorbeeld talkshows gaat het voornamelijk om particuliere zaken. 'Ik ben heel bijzonder', dat is vaak de teneur. Het zou goed zijn als burgers zich afvragen wat voor hen de belangrijkste vraagstukken in de samenleving zijn. Om vervolgens te kijken hoe zij hun invloed kunnen aanwenden om oplossingen aan te dragen. Nederlanders die in dat profiel passen, zijn schaars. Herman Wijffels is er een van. Hij

Dit is wat Fresco doet

Maandag: Naar de sportschool. Voedselstrategie bespreken van de Rabobank, waar ik commissaris ben.

Dinsdag: Afspraak met Alexander Rinnooy Kan.

Woensdag: Telefoongesprek met adviseur Britse regering: hoe kunnen we voedsel op de agenda van de G8 krijgen?

Donderdag: Overleg met Wageningen Universiteit over debat landbouwintensivering. 's Avonds naar het Concertgebouw.

Vrijdag: Dagelijks bestuur van de SER komt bijeen. Dat betekent: vroeg naar Den Haag.

Zaterdag: Thee drinken op de Nieuwmarkt. Daarna op de bank met *FT*, *De Gids*, *De Groene*, Nederlandse kranten en iPad.

Zondag: Column voor *NRC Handelsblad* schrijven.

is misschien geen *public intellectual*, zoals je die veel in Frankrijk ziet, maar heeft wel meer op zijn agenda staan dan zijn eigen belang.”

„**Blijf positief.** Om dat grote geheel voor ogen te houden, is het belangrijk dat je positief blijft en je realiseert hoe bevoorrecht je bent om in een land als Nederland te wonen. Het lot bepaalt in hoge mate ons leven. Voor hetzelfde geld was je in een krottenwijk in

Mumbai geboren. Het simpele feit dat je hier leeft, in vrede, geeft je de morele plicht om positief te blijven en niet alleen aan je eigen belangen te denken.

„Nederlanders zijn vaak cynisch en verongelukkig, dat stoort mij. Cynisme is een luxe die wij ons niet kunnen veroorloven. Een bijkomend voordeel van een positieve levenshouding is trouwens dat het energie geeft. Je kunt het het beste vergelijken met het gevoel dat je

krijgt als je iemand een cadeautje geeft.”

„**Ga uit van je eigen kracht en werk hard.** Mensen vonden het spectaculair dat ik ontslag nam bij de VN omdat mijn baas hervormingen tegenhield. 'Dat soort banen ligt niet voor het opscheppen', was een veelgehoorde reactie. Zelf heb ik mij nooit zorgen gemaakt om mijn toekomst. Waarom zou ik mijn talent niet elders kunnen inzetten? Als ik in de gaarkeuken

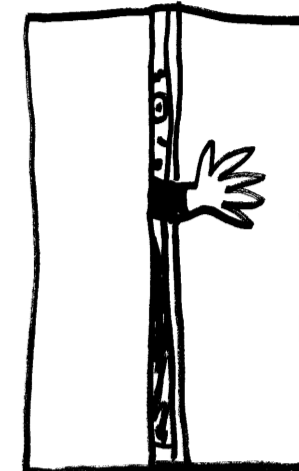
was beland, had ik daar geen enkel probleem mee gehad. Al was ik dan vast reorganisator geworden, want ik zoek graag manieren om dingen beter te maken. Het belangrijkste is dat je hard werkt: alleen zo bereik je iets en dat geeft een geweldige bevrediging.”

Louise Fresco: *Hamburgers in het Paradijs. Voedsel in tijden van schaarste en overvloed*. Uitgeverij Bert Bakker, €24,95

SPOEDCURSUS IN DE LIFT STAAN

Zeg iets intelligents dat in tien seconden past

Deuren gaan open. Je stapt in. Wringt je tussen zuchtende mensen met werktassen om de schouders. De liftocht begint. Het is een dagelijks ritueel voor iedere Nederlander die in een hoog gebouw werkt, studeert of woont. De reis omhoog en omlaag wordt gehaat en bemind. Bemind, omdat de trap meer inspanning kost. Gehaat, omdat het erg ongemakkelijk kan zijn om in een nauw hokje te wachten met onbekenden. Zes tips om de tocht ongeschonden door te komen.

1 Wees galant. Sta je in de lift als er iemand aan komt snellen, hou dan de deur voor hem of haar open. Niets zo vervelend als een liftdeur die vlak voor je neus dichtgaat. Maar maak er ook geen sport van. Als iemand nog tien meter weg is, zullen ongeduldige medepassagiers je je galanterie niet in dank afnemen. Doe in zo'n geval alsof je de persoon die komt aanlopen niet ziet. Of te laat ziet: „Oh. Sorry!” Deur dicht.

2 Blijf alert als je voor de knoppen in de lift staat. Je bent dan prompt gebombardeerd tot liftjongen of liftmeisje. Zorg dat ieders etagenummer is ingedrukt en vergeet niet na iedere stop het knopje 'deur sluiten' in te drukken. Het irriteert al snel als mensen een paar seconden langer moeten wachten totdat de deuren uit zichzelf dichtgaan. Druk je niet, dan kan het gebeuren dat iemand vanuit de andere kant van de lift met veel gebaar naar je toe komt lopen om de liftdeuren dicht te doen. Dat wil je vermijden.

3 Praten is niet verboden. De liftocht verloopt vaak zwijgend, maar je kunt het ook beschouwen als mogelijkheid om in contact te komen met een collega of buurvrouw die je nog nooit hebt gesproken. Clichés over het weer, die zijn zelfs in een lift doodvermoedend. De kunst is om in de tien seconden die je hebt iets intelligentes te zeggen. Begin bijvoorbeeld over een voorwerp. Draagt iemand een bos bloemen, vraag daar dan iets over. „Heb je een prijs gewonnen?” Sta je samen met een collega om zeven uur

's avonds in de lift, dan kun je het hebben over jullie lange werkdagen. Pas op met grappen, want niet iedereen is daarvoor in de stemming – vooral niet in de vroege ochtend.

Kun je het echt niet laten om een cliché te bezigen, spreek het dan uit met een dikke knipoog. Dan weet je allebei dat het een flauwe opmerking is – en maak je toch nog een beetje contact.

4 Hou zoveel mogelijk je adem in als het druk is in de lift. Het is niet fijn als degenen die voor je staat een knoflooklucht in zijn nek voelt. Pas ook op met geluiden als rochelen en niezen. En laat geen wind, ook niet als je alleen bent. De lift kan altijd onverwachts stoppen, en de persoon die instapt zal het onmiddellijk ruiken.

5 Niet per ongeluk op het foute knopje drukken. Met een stop op de verkeerde verdieping verleng je de liftocht voor je medepassagiers, die hierdoor geïrriteerd zullen raken. Mocht het wel gebeuren, zeg dan niets en ga er gewoon op een foute verdieping uit.

6 Wees voorzichtig met flirten. Kort oogcontact kan leuk zijn, langdurig staren is in een lift al gauw ongemakkelijk. Het kan zelfs intimiderend zijn, want in een lift sta je dicht op elkaar en kun je niet weglopen. Om spanningen te vermijden kun je het best naar beneden staren.

En de liftromance dan? Die bestaat niet, tenminste, niet zoals in de film. Wel is de lift vaak de plek waar voor de eerste keer alleen bent met die collega op wie je al zo lang een oogje hebt. En ja, dan zou je een versierpoging kunnen starten. 'Per ongeluk' tegelijk op hetzelfde liftknopje drukken, bijvoorbeeld, zodat jullie handen elkaar raken. Maar let op, voordat het tot stomme liftseks op de zesde verdieping komt, moet er eerst heel wat gebeuren.

Andreas Kouwenhoven

Illustraties Paul Steenhuis

Foto Bob van der Vlist